

Obsah

Seznam zkratk	10
Úvod	12
1. Význam neziskového sektoru v ČR	15
1.1 Postavení neziskového sektoru v národním hospodářství	15
1.2 Vybrané oblasti působnosti neziskového sektoru	16
1.3 Charakteristické znaky a funkce nestátních neziskových organizací	17
1.4 Tradice a vývoj nestátních neziskových organizací v ČR	18
1.5 Ekonomické ukazatele pro nestátní neziskové organizace	20
1.6 Problémy v neziskovém sektoru	20
2. Místo neziskových organizací v právním řádu ČR	22
2.1 Veřejná prospěšnost a nový občanský zákoník	22
2.2 Veřejně prospěšný poplatník dle zákona o daních z příjmů	23
2.3 Veřejné rejstříky	24
2.3.1 Co se stalo po 1. lednu 2014 s bývalými rejstříky?	25
2.3.2 Co tedy bylo a je nutné udělat a v jakých lhůtách?	25
2.3.3 Nesprávnost nebo neúplnost údajů v rejstříku	26
3. Druhy neziskových organizací	27
3.1 Druhy neziskových organizací z globálního hlediska	27
3.2 Druhy neziskových organizací dle zřizovatele	27
4. Nový občanský zákoník a právní formy nestátních neziskových organizací	28
4.1 Nové právní formy nestátních neziskových organizací po rekodifikaci	28
4.2 Jak probíhala transformace nestátního neziskového sektoru?	29
4.2.1 Příklad na občanské sdružení	29
4.2.2 Příklad na organizaci s mezinárodním prvkem	29
4.2.3 Příklad na nadaci a nadační fond	30
4.2.4 Příklad na obecně prospěšnou společnost	30
4.2.5 Příklad na zájmové sdružení právnických osob	30
4.2.6 Příklad na církevní právnickou osobu	30
5. Vznik, zánik a řízení vybraných forem nestátních neziskových organizací	31
5.1 Spolek	31
5.2 Ústav	33
5.3 Nadace	34
5.4 Nadační fond	35
5.5 Sociální družstvo	35
5.6 Další nestátní neziskové organizace upraveny jinými zákony než NOZ	36
5.6.1 Církev, náboženské společnosti a církevní právnické osoby	36
5.6.2 Politické strany a politická hnutí	36
5.6.3 Honební společenstva	36
5.6.4 Obecně prospěšné společnosti	36
5.6.5 Zájmová sdružení právnických osob	37

6.	Financování nestátních neziskových organizací	38
6.1	Obecné principy financování nestátních neziskových organizací	38
6.1.1	Vícezdrojovost	38
6.1.2	Samofinancování	38
6.1.3	Fundraising	39
6.1.3.1	Formy fundraisingu	40
6.1.3.2	Základní metody fundraisingu	40
6.1.3.3	Zásady jednání s dárce	41
6.1.3.4	Znalost motivů individuálních dárců	42
6.1.4	Neziskovost	42
6.1.5	Daňové úlevy	43
6.2	Způsoby financování nestátních neziskových organizací	43
6.3	Nástroje financování nestátních neziskových organizací	43
6.4	Finanční zdroje nestátních neziskových organizací	44
6.4.1	Vlastní zdroje	44
6.4.1.1	Členské příspěvky	44
6.4.1.2	<i>Příjmy z výkonu hlavní činnosti</i>	44
6.4.1.3	Příjmy z doplňkových činností	45
6.4.1.4	Podnikání	45
6.4.2	Cizí zdroje	46
6.4.3	Potenciální zdroje	46
6.4.3.1	Příspěvky ze zdrojů Evropské unie	46
6.4.3.2	Dotace státu a municipalit nestátním neziskovým organizacím	47
6.4.3.3	Příspěvky nadací a nadačních fondů	47
6.4.3.4	Firemní dárcovství	47
6.4.3.5	Individuální dárcovství	47
6.4.3.6	Další zdroje	48
6.5	Státní dotační politika	48
6.6	Soukromé financování neziskových organizací	51
7.	Ekonomika nestátních neziskových organizací	53
7.1	Právní předpisy pro nestátní neziskové organizace	53
7.1.1	Zákon o účetnictví č. 563/1991 Sb.	54
7.1.2	Vyhláška č. 504/2002 Sb.	54
7.1.3	Vyhláška č. 325/2015 Sb.	55
7.1.4	České účetní standardy č. 401–414	55
7.2	Vnitřní předpisy nestátních neziskových organizací	56
7.3	Finanční řízení a rozpočet neziskových organizací	57
7.3.1	Rozpočet a jeho sestavování	57
8.	Účetní souvislosti aktivit nestátních neziskových organizací	59
8.1	Účetnictví	59
8.1.1	Změny v terminologii od 1. 1. 2014	60
8.1.2	Jednoduché účetnictví	61
8.1.3	Novela zákona o účetnictví od roku 2016	64
8.1.4	Účetní knihy v jednoduchém účetnictví	67
8.1.4.1	Peněžní deník	68
8.1.4.2	Knihy pohledávek a závazků	69
8.1.4.3	Pomocné knihy	70

8.1.5	Podvojné účetnictví	77
8.1.5.1	Podvojné účetnictví obecně	77
8.1.5.2	Legislativní úprava účetnictví	79
8.1.5.3	Účtování v jednotlivých účtových třídách	80
8.1.5.4	Účtová třída 0 – Dlouhodobý majetek	81
8.1.5.5	Účtová třída 1 – Zásoby	90
8.1.5.6	Účtová třída 2 – Krátkodobý finanční majetek a krátkodobé úvěry	93
8.1.5.7	Účtová třída 3 – Zúčtovací vztahy	95
8.1.5.8	Účtová třída 5 a 6 – Náklady a výnosy	99
8.1.5.9	Účtová třída 9 – Vlastní jmění, fondy, výsledek hospodaření, rezervy, dlouhodobé úvěry a zápůjčky, závěrkové a podrozvahové účty	102
8.2	Roční účetní závěrka v nestátních neziskových organizacích	107
8.3	Povinnost zveřejnění účetní závěrky	109
8.4	Audit ve vybraných neziskových organizacích	110
9.	Daně a nestátní neziskové organizace	115
9.1	Daň z nemovitých věcí	115
9.1.1	Daň z pozemků	117
9.1.2	Daň ze staveb a jednotek	118
9.2	Daň z nabytí nemovitých věcí	122
9.3	Daň silniční	124
9.4	Daň z příjmů	131
9.4.1	Změny v zákoně o daních z příjmů od 2014	133
9.4.1.1	Veřejně prospěšný poplatník	133
9.4.1.2	Úroky z účtů	135
9.4.1.3	Skupina veřejně prospěšných poplatníků s tzv. širokým základem daně	136
9.4.1.4	Bezúplatné příjmy z darů	136
9.4.1.5	Nedaňové výdaje (náklady) dle § 25 odst. 1 písm. i) zákona o daních z příjmů	136
9.4.2	Možnosti režimů zdanění příjmů u nestátních neziskových organizací	136
9.4.2.1	Rozdělení příjmů u veřejně prospěšných poplatníků	139
9.4.2.2	Příjmy, které nejsou předmětem daně	140
9.4.2.3	Příjmy, které jsou předmětem daně, ale jsou osvobozené	144
9.4.2.4	Příjmy zdaňované zvláštní sazbou daně	148
9.4.2.5	Příjmy zahrnované do základu daně	149
9.4.2.6	Praktický příklad	150
9.4.3	Schéma postupu zjištění základu daně	152
9.4.3.1	Položky zvyšující základ daně	152
9.4.3.2	Položky snižující základ daně	154
9.4.3.3	Snížení základu daně a daňová povinnost	156
9.4.4	Daňové souvislosti darování	163
9.4.4.1	Daňové souvislosti dárcovství u dárce, kterým je fyzická osoba	164
9.4.4.2	Daňové souvislosti dárcovství u dárce, kterým je právnícká osoba	166

9.4.4.3	Daňové souvislosti dárcovství u obdarovaného	167
9.4.4.4	Účtování o daru	170
9.4.5	Praktická část	171
9.4.5.1	Poplatník s úzkým základem daně	172
9.4.5.2	Poplatník se širokým základem daně	174
9.4.5.3	Praktický příklad na dar	177
9.4.6	Vybrané daňové problémy	177
9.4.6.1	Paušální výdaj na dopravu od 1. 1. 2014	177
9.4.6.2	§ 25 odst. 1 písm. i) zákona o daních z příjmů	178
9.4.6.3	§ 25 odst. 1 písm. zp), zq) zákona o daních z příjmů	178
9.4.6.4	Uplatňování odpisů do daňově uznatelných výdajů	179
9.4.6.5	Kurzové rozdíly u nestátních neziskových subjektů	179
9.4.6.6	Úrok z jistoty dle nového občanského zákoníku	180
9.4.6.7	Finanční leasing – následné rozšíření definice v roce 2015	180
9.4.6.8	§ 23 odst. 6 zákona o daních z příjmů	181
9.4.6.9	Členské příspěvky, které se považují za daňový výdaj	182
9.4.6.10	Hmotný a nehmotný majetek	182
9.4.6.11	Opravné položky k pohledávkám	203
9.4.6.12	Odpis pohledávky	207
9.4.6.13	Postoupení pohledávky	208
9.4.6.14	Rezervy a neziskové organizace	208
9.4.6.15	Stravování zaměstnanců z pohledu daně z příjmů	210
9.4.6.16	Cestovní náhrady zaměstnanců	213
9.5	Daň z přidané hodnoty	220
9.5.1	Základní pojmy zákona o DPH	223
9.5.1.1	Předmět daně	223
9.5.1.2	Ekonomická činnost a daňové subjekty	225
9.5.1.3	Sazby daně, hlavní a vedlejší plnění	227
9.5.1.4	Místo plnění	228
9.5.2	Osvobozená plnění	230
9.5.2.1	Základní poštovní služby a dodání poštovních známek (§ 52 zákona o DPH)	232
9.5.2.2	Dodání vybraných nemovitých věcí (§ 56 zákona o DPH)	232
9.5.2.3	Nájem vybraných nemovitých věcí (§ 56a zákona o DPH)	234
9.5.2.4	Výchova a vzdělávání (§ 57 zákona o DPH)	235
9.5.2.5	Zdravotní služba a dodání zdravotního zboží (§ 58 zákona o DPH)	241
9.5.2.6	Sociální pomoc (§ 59 zákona o DPH)	244
9.5.2.7	Ostatní plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně (§ 61 zákona o DPH)	245
9.5.2.8	Dodání zboží, které bylo použito pro plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně a zboží, u něhož nemá plátce nárok na odpočet daně (§ 62 zákona o DPH)	248
9.5.2.9	Plnění osvobozená od daně s nárokem na odpočet daně (§ 63 zákona o DPH)	249

9.5.2.10	Osvobození od daně při dovozu zboží (§ 71 písm. f) zákona o DPH)	249
9.5.3	Plátce, identifikovaná osoba	249
9.5.3.1	Povinnost registrace	251
9.5.3.2	Osoba neusazena v tuzemsku, osoba osvobozena, osoba registrovaná k dani v EU	253
9.5.4	Vznik povinnosti přiznat daň nebo uskutečnění plnění	253
9.5.5	Daňové doklady	257
9.5.5.1	Zjednodušený daňový doklad (§ 30 zákona o DPH)	258
9.5.5.2	Splátkový kalendář (§ 31 zákona o DPH)	259
9.5.5.3	Platební kalendář (§ 31a zákona o DPH)	259
9.5.5.4	Souhrnný daňový doklad (§ 31b zákona o DPH)	259
9.5.5.5	Doklad o použití (§ 32 zákona o DPH)	259
9.5.5.6	Daňový doklad při dovozu zboží (§ 33 zákona o DPH) ..	260
9.5.5.7	Daňový doklad při vývozu zboží (§ 33a zákona o DPH)	260
9.5.6	Přenos daňové povinnosti	260
9.5.7	Daňové přiznání k DPH	264
9.5.8	Základ daně a výpočet daně	268
9.5.9	Nárok na odpočet	270
9.5.10	Oprava základu daně a výše daně a oprava v jiných případech ...	272
9.5.10.1	Oprava základu daně a výše daně dle § 42 zákona o DPH	272
9.5.10.2	Oprava základu daně a výše daně dle § 43 zákona o DPH	274
9.5.11	Uplatňování DPH v rámci EU a ve vztahu k třetím zemím	275
9.5.12	Částečný odpočet	279
9.5.12.1	Poměrný koeficient podle § 75 zákona o DPH	281
9.5.12.2	Krátící koeficient podle § 76 zákona o DPH	284
9.5.13	Úprava odpočtu a vyrovnání u majetku	289
9.5.13.1	Úprava odpočtu u dlouhodobého majetku dle § 78 zákona o DPH	289
9.5.13.2	Vyrovnání odpočtu daně dle § 77 zákona o DPH	293
9.5.14	Praktický příklad	294
9.5.15	Kontrolní hlášení – nový druh daňového tvrzení	301
9.5.16	Zákon o elektronické evidenci tržeb	303

Seznam obrázků	313

Seznam grafů	314

Seznam tabulek	315

Výběr z použité literatury	318

Příloha A	319

Příloha B	324

Vzorový účtový rozvrh	330